

Βρυξέλλες, 2.12.2015
COM(2015) 624 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Εφαρμογή του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια:
Σχέδιο δράσης ΕΕ για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και της χρήσης πυροβόλων
όπλων και εκρηκτικών.**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 28 Απριλίου 2015,¹ τονιζόταν η ανάγκη να ενισχυθεί το νομικό πλαίσιο για τα πυροβόλα όπλα και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης. Επίσης υπογραμμιζόταν η ανάγκη να περιοριστεί η πρόσβαση σε επικίνδυνες ουσίες, όπως τα εκρηκτικά, και η χρήση τους από δίκτυα τρομοκρατών.

Με βάση το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, στις 8 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη, την Επιτροπή, την Ευρώπη και την Ιντερπόλ να ενισχύσουν τη χρήση μέσων καταπολέμησης της διακίνησης πυροβόλων όπλων².

Η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων αποτελεί μία από τις βασικές δραστηριότητες των ομάδων οργανωμένου εγκλήματος. Παράλληλα με άλλες μορφές εμπορίας, όπως τα ναρκωτικά, αποτελεί βασική πηγή εσόδων. Τα πυροβόλα όπλα λειτουργούν ως μοχλός για άλλες μορφές εγκληματικότητας και χρησιμοποιούνται για εκφοβισμό, εξαναγκασμό και πράξεις βίας από συμμορίες. Πέρα από το οργανωμένο έγκλημα, οι απεχθείς τρομοκρατικές επιθέσεις του παρελθόντος έτους κατέδειξαν την επιτακτική ανάγκη να παρεμποδιστεί η πρόσβαση σε πυροβόλα όπλα και εκρηκτικά. Οι επιθέσεις στο Παρίσι και στην Κοπεγχάγη και η απόπειρα επίθεσης σε τρένο Thalys, υπογράμμισαν το γεγονός ότι τα δίκτυα τρομοκρατίας αποκτούν πρόσβαση σε όπλα και εκρηκτικές ύλες μέσω δικτύων οργανωμένου εγκλήματος και της μαύρης αγοράς.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντικό η ΕΕ, και ιδίως τα κράτη μέλη, να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής που συνιστούν η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων και η χρήση των εκρηκτικών υλών για την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης.

Η Επιτροπή ενέκρινε στις 18 Νοεμβρίου 2015 δέσμη **νομοθετικών μέτρων** για να ενισχύσει τον έλεγχο των πυροβόλων όπλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση³. Το επόμενο βήμα πρέπει να είναι η βελτίωση της **επιχειρησιακής συνεργασίας** σε επίπεδο ΕΕ μεταξύ των κρατών μελών και με τρίτες χώρες.

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει συγκεκριμένες δράσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια στον τομέα της διακίνησης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών υλών, αξιοποιώντας μεταξύ άλλων και το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης 2016⁴ στο πλαίσιο του κύκλου πολιτικής της ΕΕ⁵.

2. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΠΑΡΑΝΟΜΑ ΠΥΡΟΒΟΛΑ ΟΠΛΑ ΚΑΙ ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ

Παρά την υφιστάμενη νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ, τα πυροβόλα όπλα, οι εκρηκτικές ύλες και οι πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών⁶ εξακολουθούν να είναι πολύ εύκολα διαθέσιμα. Η πρόσβαση μέσω παράνομων διαύλων περιπλέχθηκε λόγω διαθεσιμότητας όπλων στο

¹ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/basic-documents/docs/eu_agenda_on_security_en.pdf

² <http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2015/10/08-jha-fighting-trafficking-firearms/>

³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6110_en.htm

⁴ Έγγραφο περιορισμένης χρήσης.

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/el/documents-publications/publications/2015/eu-policy-cycle-tackle-organized-crime/>

⁶ Πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών είναι χημικές ουσίες ή μείγματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρασκευή εκρηκτικών.

Διαδίκτυο. Απαιτείται ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη στήριξη της καταστολής της παράνομης διακίνησης και χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών, με παράλληλη διατήρηση του νόμιμου εμπορίου πυροβόλων όπλων και της νόμιμης χρήσης χημικών ουσιών.

Καλύτερη ανάλυση βάσει συλλογής εμπιστευτικών πληροφοριών

Προκειμένου να ενισχυθεί και να επιταχυνθεί η ουσιαστική απάντηση από πλευράς επιβολής του νόμου σε αυτές τις απειλές, είναι απαραίτητο να βελτιωθεί η ανάλυση βάσει συλλογής εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με τη διακίνηση πυροβόλων όπλων, τη χρήση εκρηκτικών υλών και την εκτροπή από τις νόμιμες αγορές, αλλά και να βελτιωθούν τα υπάρχοντα στατιστικά και αναλυτικά εργαλεία **σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο.**

Προς τον σκοπό αυτό, όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς πρέπει να λάβουν τα ακόλουθα μέτρα:

- 1 Η Επιτροπή καλεί όλα τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν διασυνδεδεμένα **εθνικά σημεία αναφοράς** για τα πυροβόλα όπλα, με στόχο την ανάπτυξη της εμπειρογνώσιας και τη βελτίωση των αναλύσεων και της υποβολής στοιχείων στρατηγικής σχετικά με την παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, κυρίως μέσω της συνδυασμένης χρήσης βαλλιστικών και εγκληματολογικών εμπιστευτικών πληροφοριών⁷.
2. Δεδομένου ότι τα κυκλώματα λαθραίας διακίνησης επεκτείνονται πέραν της Ευρώπης, η Επιτροπή θα συνεργάζεται με το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των ναρκωτικών και την πρόληψη του εγκλήματος (UNODC), που συμβάλλει στην ανάπτυξη διεθνώς εναρμονισμένης συλλογής στοιχείων, για την τακτική **χαρτογράφηση των διεθνών οδών διακίνησης πυροβόλων όπλων** προς την ΕΕ και για τη διάθεσή τους σε όλες τις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών.
- 3 Σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης 2016, η **Ευρωπόλ** πρέπει να ενισχύσει τις δράσεις της σχετικά με τη **διακίνηση μέσω Διαδικτύου**⁸ και την εκτροπή από το νόμιμο εμπόριο, χρησιμοποιώντας μεταξύ άλλων τη **Μονάδα Αναφοράς Διαδικτυακού Περιεχομένου («Internet Referral Unit»)**⁹, ώστε να παρακολουθεί τις παράνομες πηγές πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών υλών και πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών.
4. Με βάση τις αξιολογήσεις εκτιμήσεις από τα ενδιαφερόμενα μέρη¹⁰, η Ευρωπόλ θα συνεχίσει να βελτιώνει τη συλλογή εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με τα πυροβόλα όπλα και την παράνομη διακίνησή τους, τα κατασχθέντα και κλαπέντα πυροβόλα όπλα και τους αντίστοιχους τρόπους δράσης, ώστε να καταρτίζονται έγκαιρα **ενημερωτικά σημειώματα/ κοινοποιήσεις έγκαιρης προειδοποίησης** και επικαιροποιημένη **αξιολόγηση απειλής** που να καλύπτουν μεταξύ άλλων τις εμπορικές εκθέσεις πυροβόλων όπλων¹¹ και εταιρείες ταχυμεταφορών στην ΕΕ. Η Ευρωπόλ θα διαθέτει αυτά τα έγγραφα στις εθνικές αρχές επιβολής του νόμου όλων των κρατών μελών.

⁷ Η ιδέα αυτή προτάθηκε από τα κράτη μέλη κατά το σεμινάριο της ΕΕ για τη χρήση εγκληματολογικών αναλύσεων προς ενίσχυση της στρατηγικής και επιχειρησιακής ανάλυσης για σκοπούς επιχειρησιακών και τακτικής. Birmingham - 11 Νοεμβρίου 2015.

⁸ Σχετικά ερευνητικά έργα με αντικείμενο την παρακολούθηση του Διαδικτύου έχουν ήδη δρομολογηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

⁹ Η Μονάδα Αναφοράς Διαδικτυακού Περιεχομένου της ΕΕ, συστάθηκε την 1η Ιουλίου 2015 για την καταπολέμηση της προπαγάνδας υπέρ της τρομοκρατίας και συναφών βίαιων εξτρεμιστικών δραστηριοτήτων στο Διαδίκτυο.

¹⁰ Μεταξύ άλλων σε εθνικό επίπεδο, από τον ιδιωτικό τομέα και την πανεπιστημιακή κοινότητα

¹¹ Οι πληροφορίες από επιχειρήσεις επιβολής του νόμου επισημαίνουν πόσο ευάλωτες είναι οι εμπορικές εκθέσεις πυροβόλων όπλων από πλευράς παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων.

5. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει **χρηματοδοτική συνδρομή**, με έμφαση σε σχέδια με ευρεία εμβέλεια και σημαντικό αντίκτυπο όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων¹².

Προετοιμασία ενόψει των νέων απειλών και κινδύνων

Είναι γνωστό ότι το οργανωμένο έγκλημα και τα τρομοκρατικά δίκτυα εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς και αξιοποιούν στο έπακρο την τεχνολογική καινοτομία¹³. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τη βιομηχανία πυροβόλων όπλων και τη χημική βιομηχανία, τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου και την Ευρώπη, προκειμένου να εκτιμηθούν οι **επιπτώσεις που δύναται να έχει η τεχνολογική πρόοδος** στην ενδεχόμενη διαθεσιμότητα πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών, καθώς και να αξιολογηθούν πιθανά κενά ασφάλειας.

Ταυτόχρονα, πρέπει να ενισχυθεί η ικανότητα ταχείας ανταπόκρισης στις νέες απειλές (π.χ. τρισιδιάστατη εκτύπωση). Στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, οι τελωνειακές αρχές —σε συνεργασία με άλλες αρχές επιβολής του νόμου και με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται από την Ευρώπη και άλλα συστήματα ανάλυσης των δεδομένων— θα τελειοποιήσουν τα ισχύοντα τελωνειακά κοινά κριτήρια κινδύνου για τη βελτίωση της στόχευσης της παράνομης διακίνησης όπλων και πυροβόλων όπλων.

Ενίσχυση της ασφάλειας των εκρηκτικών υλών

Το τρέχον σχέδιο δράσης της ΕΕ για τη βελτίωση της ασφάλειας των εκρηκτικών¹⁴ εγκρίθηκε από την ΕΕ το 2008¹⁵. Οι περισσότερες από τις δράσεις έχουν πλέον τεθεί σε εφαρμογή με την κοινή προσπάθεια της Επιτροπής, των κρατών μελών της ΕΕ, της Ευρώπης, των ερευνητικών ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα. Έχει σημειωθεί ουσιαστική πρόοδος και τα κράτη μέλη υπογράμμισαν ιδιαίτερα την προστιθέμενη αξία των δράσεων για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, την ανάπτυξη εναρμονισμένων προτύπων και διαδικασιών, καθώς και την υποστήριξη της έρευνας και της επιμόρφωσης όσον αφορά τα εκρηκτικά.

Ένα σημαντικό επίτευγμα του σχεδίου δράσης ήταν η έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 98/2013 σχετικά με την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση πρόδρομων ουσιών εκρηκτικών υλών¹⁶. Ο κανονισμός, που άρχισε να ισχύει στις 2 Σεπτεμβρίου 2014, μπορεί **να αποτρέψει τρομοκρατικές ενέργειες** μέσω του περιορισμού της πρόσβασης στα συστατικά που είναι

¹² Η Επιτροπή χρηματοδοτεί ήδη, μέσω του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA), δύο σχετικές μελέτες, συγκεκριμένα τα έργα EFFECT και FIRE που αποσκοπούν στη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων και στη συμβολή στη χάραξη τεκμηριωμένων πολιτικών και δράσεων ανά την Ευρώπη. Η Επιτροπή έχει επίσης χορηγήσει περίπου 60 εκατ. ευρώ σε 15 έργα σε σχέση με τις εκρηκτικές ύλες στο πλαίσιο του 7ου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα (http://ec.europa.eu/research/fp7/index_en.cfm), καθώς και σε διάφορα έργα στο πλαίσιο του προγράμματος πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας. Η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει περαιτέρω έργα για την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας βάσει του προγράμματος «ασφαλείς κοινωνίες» του «Ορίζων 2020» και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA).

¹³ Η τρισιδιάστατη εκτύπωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή πυροβόλων όπλων και την παραγωγή βασικών εξαρτημάτων για την επανενεργοποίηση απενεργοποιημένων πυροβόλων όπλων. Μη μεταλλικά όπλα, όπως τα όπλα που κατασκευάζονται από Kevlar και κεραμικά υλικά, αποτελούν εν δυνάμει κίνδυνο που απαιτεί στενή παρακολούθηση.

¹⁴ Έγγραφο του Συμβουλίου 8109/08.

¹⁵ Περιλαμβάνει 48 δράσεις, στόχος των οποίων ήταν να είναι αντιμετωπίσουν διεξοδικά μεγάλο αριθμό ζητημάτων που συνδέονται με την ασφάλεια των εκρηκτικών υλών, όπως οι πρόδρομες ουσίες, η αποθήκευση, μεταφορά, ιχνηλασιμότητα, ανίχνευση, έρευνα, διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών και συντονισμός μεταξύ των οργανισμών.

¹⁶ Ο εν λόγω κανονισμός περιορίζει και ενισχύει τον έλεγχο σειράς επικίνδυνων χημικών ουσιών που είναι πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών και μπορούν συνεπώς να χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή εκρηκτικών οικιακής παρασκευής.

απαραίτητα για την κατασκευή βομβών και μέσω των έγκαιρων αστυνομικών ερευνών σχετικά με ύποπτες συναλλαγές και άλλα συμβάντα. Συνεπώς, αποτελεί **επιτακτική προτεραιότητα να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του από τα κράτη μέλη** και να ενισχυθούν οι έλεγχοι γύρω από τις πρόδρομες ουσίες, προϋουσών των απειλών. Αυτό θα επιτευχθεί με τις ακόλουθες βασικές δράσεις:

1. Η Επιτροπή θα προωθήσει εναρμονισμένα μέτρα σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και πρακτικές όπως οι εξής: α) διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών σημείων επαφής, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αρχές επιβολής του νόμου όλων των ενδιαφερομένων κρατών μελών έχουν επίγνωση των ύποπτων συμβάντων, με τη χρήση υφιστάμενης πλατφόρμας της Ευρωπαϊκής όπως είναι το ευρωπαϊκό σύστημα δεδομένων για βόμβες (EBDS) και β) ευρεία και συστηματική παρακολούθηση από τις αρχές επιβολής του νόμου των πωλήσεων πρόδρομων ουσιών στο Διαδίκτυο, καθώς και μέτρα για τον περαιτέρω περιορισμό της πρόσβασης σε αυτές.
2. Η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω τη συνεργασία της με την αλυσίδα εφοδιασμού πρόδρομων ουσιών¹⁷ με την εκπόνηση και την προώθηση υλικού που θα παρέχει συμβουλές σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές προς τη χημική βιομηχανία, τον τομέα λιανικού εμπορίου και άλλους σχετικούς τομείς.
3. Η Επιτροπή θα επιταχύνει τις εργασίες προκειμένου να παρουσιάσει την αναθεώρηση του κανονισμού το 2016, και να εξετάσει την ανάγκη αυστηρότερων μέτρων, όπως: η ένταξη σε αυτόν νέων ουσιών που αποτελούν απειλή· η επέκταση του πεδίου εφαρμογής ώστε να περιλάβει τους επαγγελματίες χρήστες· η απαίτηση δηλώσεων τελικού χρήστη για τις συναλλαγές και η καταχώριση των κατασκευαστών, των εμπόρων λιανικής πώλησης και των εισαγωγέων· ο περιορισμός και έλεγχος των εξαγωγών· η αύξηση των περιορισμών στις διαδικτυακές πωλήσεις και τα ατομικά («self-checkout») ταμεία· και η καθιέρωση αρμοδιοτήτων για τις τελωνειακές αρχές¹⁸.

Ο ενδεδειγμένος έλεγχος ασφαλείας του προσωπικού είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη της εκτροπής, της κατάχρησης ή της παράνομης πρόσβασης σε επικίνδυνες χημικές ουσίες¹⁹. Τα κράτη μέλη της ΕΕ δεν έχουν κοινά ελάχιστα πρότυπα και διαδικασίες ελέγχου ασφαλείας για την πρόσληψη και την επιμόρφωση προσωπικού που εμπλέκεται στην αλυσίδα εφοδιασμού εκρηκτικών και σε άλλους ευαίσθητους από άποψη ασφάλειας τομείς²⁰ η δε Επιτροπή θα εξετάσει εάν πρέπει να αναληφθεί δράση σε επίπεδο ΕΕ.

¹⁷ Οι φορείς της αγοράς, από τους κατασκευαστές μέχρι τους λιανοπωλητές, υποχρεούνται να αναφέρουν ύποπτες δραστηριότητες στα εθνικά σημεία επαφής σε κάθε κράτος μέλος. Είναι οι πλέον κατάλληλοι να εντοπίζουν συναλλαγές που δεν εμπίπτουν στις συνήθεις δραστηριότητες σε κάθε τομέα και να παρατηρούν ύποπτες συμπεριφορές.

¹⁸ Η αναθεώρηση θα γίνει σε διαβούλευση με την ομάδα εμπειρογνομόνων «μόνιμη επιτροπή για τις πρόδρομες ουσίες», <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3245>.

¹⁹ Η ανησυχία αυτή είχε περιληφθεί στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2014 σχετικά με μια νέα προσέγγιση για την ανίχνευση και τον μετριασμό των κινδύνων ΧΒΠΠ-Ε, COM(2014) 247 final.

²⁰ Κάτι που προβλεπόταν ήδη στο σχέδιο δράσης του 2008.

Ειδικές δράσεις:

- Βελτίωση των υφιστάμενων στατιστικών εργαλείων και εργαλείων ανάλυσης και σχεδιασμός αξιολογήσεων σε εθνικό επίπεδο σχετικά με τις κινήσεις των πυροβόλων όπλων και τη διαθεσιμότητά τους, με προτεραιότητα στις ανταλλαγές σε επίπεδο ΕΕ.
- Η Ευρωπόλ πρέπει να υποβάλει προϊόντα ανάλυσης ενωσιακής εμβέλειας και, δεδομένης της στενής σχέσης της με τα ζητήματα τρομοκρατίας, να ενισχύσει τον ρόλο παρακολούθησης που αναλαμβάνει η Μονάδα Αναφοράς Διαδικτυακού Περιεχομένου της ΕΕ.
- Χαρτογράφηση των διεθνών οδών διακίνησης πυροβόλων όπλων προς την ΕΕ από το UNODC.
- Ανάληψη δράσεων από κοινού με άλλους εταίρους για τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων που να καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τη διαδικτυακή διακίνηση και την εκτροπή από το νόμιμο εμπόριο.
- Βελτίωση της πρόσβασης σε όλα τα προϊόντα ανάλυσης ενωσιακής και εθνικής εμβέλειας εκ μέρους όλων των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών.
- Συνέχιση της παροχής χρηματοδοτικής συνδρομής, με έμφαση σε σχέδια με ευρεία εμβέλεια και σημαντικό αντίκτυπο όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων.
- Αξιολόγηση των κινδύνων που απορρέουν από τεχνολογικές καινοτομίες, όπως η τρισδιάστατη εκτύπωση.
- Ενίσχυση της ασφάλειας των εκρηκτικών υλών, με πλήρη εφαρμογή του κανονισμού σχετικά με τις πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών υλών και επίσπευση, για το 2016, της αναθεώρησης του κανονισμού για τις πρόδρομες ουσίες.
- Αξιολόγηση της ανάγκης εναρμόνισης των προτύπων και διαδικασιών ελέγχου του προσωπικού σε επίπεδο ΕΕ.

3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια τονιζόταν η επείγουσα ανάγκη **να ενισχυθεί η επιχειρησιακή συνεργασία** μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών. Είναι σημαντικό να χρησιμοποιηθεί η διαθέσιμη εμπειρογνώση και να δοθεί η κατάλληλη επιμόρφωση στις αρχές επιβολής του νόμου και σε άλλους σχετικούς οργανισμούς και εμπειρογνώμονες στα κράτη μέλη. Θα πρέπει να αξιοποιηθεί **πλήρως το δυναμικό** των δικτύων επιβολής του νόμου και των εμπειρογνομώνων στο πλαίσιο αυτό²¹.

Στενότερη επιχειρησιακή διασυννοριακή συνεργασία

Το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης (ΕΣΔ) σχετικά με τα πυροβόλα όπλα²² περιλαμβάνει ήδη το μεγαλύτερο μέρος των δράσεων αυτών. Αυτές αφορούν, μεταξύ άλλων, ημέρες κοινής δράσης και επιχειρήσεων βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών κατά των διακινητών και των βασικών βοηθητικών παραγόντων (π.χ. νόμιμες επιχειρηματικές δομές ή εταιρείες ταχυμεταφορών). Η δικαστική συνεργασία μεταξύ εθνικών αρχών είναι επίσης καίριας σημασίας για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων. Η Eurojust συμμετείχε σε αρκετές σημαντικές υποθέσεις κατά τα τελευταία χρόνια, ιδίως σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα όπως η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών.

Η παρεμπόδιση της προσφοράς παράνομων πυροβόλων όπλων μέσω Διαδικτύου («ανοικτού» και «σκοτεινού»)

²¹ Η Επιτροπή έχει εξορθολογίσει τη χρηματοδοτική ενίσχυση των επιχειρησιακών δράσεων. Βάσει της συμφωνίας ανάθεσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT), 7 εκατ. ευρώ μεταφέρθηκαν στην Ευρωπόλ, εκ των οποίων τα 350.000 ευρώ δεσμεύτηκαν για την υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης (ΕΣΔ) σχετικά με τα πυροβόλα όπλα την άνοιξη του 2015. Η Ευρωπόλ θα παράσχει προνομιακή χρηματοδότηση στο ΕΣΔ για τα πυροβόλα όπλα το 2016.

²² Έγγραφο περιορισμένης χρήσης.

Η ικανότητα των κυκλωμάτων οργανωμένου εγκλήματος και των τρομοκρατών να αποκτούν πυροβόλα όπλα, μέρη ή εξαρτήματά τους στο Διαδίκτυο, είτε στο «ανοικτό» Διαδίκτυο είτε στο «σκοτεινό» Διαδίκτυο (darkweb), είναι ένα τρωτό σημείο που πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως. Θα πρέπει να αναληφθούν οι ακόλουθες δράσεις:

1. Πέρα από την πλήρη εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για τα πυροβόλα όπλα, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να συγκροτήσουν **ομάδες περιπολίας στον κυβερνοχώρο** ή να εστιάσουν τις δραστηριότητες των υφιστάμενων ομάδων στον εντοπισμό της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων, μερών ή εξαρτημάτων τους και εκρηκτικών στο Διαδίκτυο.
2. Με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την επιχείρηση Onymous²³ και Darkode²⁴, η Ευρώπη θα υποστηρίξει τις επιχειρήσεις και έρευνες των κρατών μελών με επιχειρησιακή ανάλυση, συντονισμό και παροχή εμπειρογνωσίας, ιδίως μέσω άκρως ειδικευμένων ικανοτήτων τεχνικής και ψηφιακής **εγκληματολογικής στήριξης** και μέσω της πλήρους αξιοποίησης της **ειδικής ομάδας δράσης για την εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο (J-CAT)**²⁵.
3. Η Ευρώπη θα αναπτύξει επίσης **δέσμη εργαλείων για επιγραμμικές έρευνες**, ιδίως σε συνεργασία με το Αμερικανικό Γραφείο Οιοπνευματωδών, Καπνού, Πυροβόλων όπλων και Εκρηκτικών.
4. Δεδομένου ότι ο ιδιωτικός τομέας κατέχει και διαχειρίζεται το μεγαλύτερο μέρος της υποδομής του Διαδικτύου, η Επιτροπή θα περιλάβει την πρόληψη και την ανίχνευση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων, τμημάτων ή εξαρτημάτων τους και εκρηκτικών στις **υφιστάμενες εταιρικές σχέσεις με τον ιδιωτικό τομέα**²⁶.

Ενίσχυση του ελέγχου των κινήσεων εντός της ΕΕ

Το **σύστημα ελέγχου των εκρηκτικών υλών και προστασίας (SCEPYLT)**²⁷ επιτρέπει την ηλεκτρονική έγκριση της μεταφοράς εκρηκτικών υλών εντός της ΕΕ, καθιστώντας την κυκλοφορία των εκρηκτικών υλών σε όλη την Ευρώπη ταχύτερα και ευκολότερα ελέγξιμη. Στο μέλλον θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο ιχνηλασιμότητας για την υποστήριξη των προσπαθειών ταυτοποίησης και εντοπισμού.

Προκειμένου να βελτιωθεί ο έλεγχος των εκρηκτικών υλών, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει όλα τα κράτη μέλη να συνδέονται και να χρησιμοποιούν πλήρως το σύστημα αυτό.

Σύμφωνα με την πρόταση για την αναθεώρηση της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα που εγκρίθηκε στις 18 Νοεμβρίου 2015²⁸, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τις λεπτομέρειες ενός συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις κινήσεις των πυροβόλων όπλων εντός της ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών ενωσιακών συστημάτων πληροφοριών και μέσων που ήδη υφίστανται. Το σύστημα αυτό θα

²³ <https://www.europol.europa.eu/content/global-action-against-dark-markets-tor-network>

²⁴ <https://www.europol.europa.eu/content/cybercriminal-darkode-forum-taken-down-through-global-action>

²⁵ Η κοινή ειδική ομάδα δράσης για την εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο φιλοξενείται από το ευρωπαϊκό κέντρο για την εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο (EC 3) της Ευρώπης. Συστάθηκε την 1η Σεπτεμβρίου 2014, προς περαιτέρω ενίσχυση της καταπολέμησης της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πέραν αυτής.

²⁶ Στο πλαίσιο της **στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά**, η Επιτροπή εξετάζει ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για την αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου στο Διαδίκτυο.

²⁷ Βλ. συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με συστήματα και μηχανισμούς για την ενίσχυση της ασφάλειας των εκρηκτικών, της 26ης Απριλίου 2010, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/114017.pdf.

²⁸ COM(2015) 750 final της 18.11.2015. Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο της απόκτησης και της κατοχής όπλων.

διασφαλίσει τη σύνδεση μεταξύ των κρατών μελών που καταχωρούν και λαμβάνουν τα στοιχεία, ώστε οι εσωτερικές μεταφορές να καταστούν ασφαλέστερες και να βελτιωθεί η ιχνηλασιμότητα των όπλων και των πυρομαχικών.

Προκειμένου να ενισχυθεί η ιχνηλασιμότητα των κινήσεων των νόμιμων πυροβόλων όπλων τόσο εντός ενός κράτους μέλους όσο και μεταξύ κρατών μελών, η Επιτροπή θα διερευνήσει τη δυνατότητα να απαγορεύει τις πληρωμές σε μετρητά κατά την αγορά ή την απόκτηση πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών από φυσικά πρόσωπα.

Ενίσχυση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα

Παρόλο που οι πηγές παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών υλών είναι ποικίλες, οι έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα και η αστυνομική και τελωνειακή συνεργασία συνεχίζουν να έχουν πρωταρχική σημασία.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να διενεργούν **ελέγχους των εμπορευμάτων στα εξωτερικά σύνορα βάσει των κινδύνων** είτε τα εμπορεύματα φθάνουν μέσω εμπορικής κίνησης (π.χ. εμπορευματοκιβώτια), είτε μέσω μεταφοράς επιβατών (π.χ.: αυτοκίνητα) ή μέσω των αποσκευών των επιβατών. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή προτείνει την καθιέρωση **τελωνειακών ελέγχων κατά προτεραιότητα** σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για την παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων και —στο μέτρο του δυνατού— εκρηκτικών υλών στα εξωτερικά σύνορα. Η Επιτροπή θα επιταχύνει την εφαρμογή όλων των σχετικών με την ασφάλεια δράσεων που προβλέπονται στην τελωνειακή στρατηγική διαχείρισης του κινδύνου και στο σχέδιο δράσης, τα δε κράτη μέλη πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους ανάλογα.²⁹

Εντοπισμός πυροβόλων όπλων που χρησιμοποιούν οι εγκληματίες και οι τρομοκράτες

Ο εντοπισμός των πυροβόλων όπλων αποτελεί ουσιώδες τμήμα της διερεύνησης αδικημάτων σχετικά με τα πυροβόλα όπλα και την απόκτηση περισσότερων γνώσεων όσον αφορά τους διαύλους διακίνησης παράνομων πυροβόλων όπλων. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την παρεμπόδιση της πρόσβασης σε εκρηκτικές ύλες και πρόδρομες ουσίες εκρηκτικών. Η δυνατότητα εντοπισμού των πυρομαχικών, η οποία σήμερα είναι περιορισμένη, θα βοηθούσε επίσης στις έρευνες.

Η αναθεώρηση της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα που προτείνει η Επιτροπή προβλέπει κοινούς κανόνες για τη σήμανση των πυροβόλων όπλων προκειμένου να βελτιωθεί η ιχνηλασιμότητα των πυροβόλων όπλων που κατέχονται ή εισάγονται νόμιμα.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει την πλήρη υποστήριξή της στις δραστηριότητες της ομάδας των **Ευρωπαϊών εμπειρογνομόνων για τα πυροβόλα όπλα**³⁰ για την εκπόνηση ενός **εγχειριδίου για την παρακολούθηση και τον εντοπισμό των παράνομων πυροβόλων όπλων**. Με βάση το Διεθνές Μέσο Εντοπισμού αλλά και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές που έχουν αναπτυχθεί μέσω των Διεθνών Προτύπων για τον έλεγχο των φορητών όπλων (ISACS) των Ηνωμένων Εθνών³¹, το εν λόγω εγχειρίδιο θα διανεμηθεί σε όλες τις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Οι κατευθυντήριες γραμμές και οι κανόνες για τον εντοπισμό θα μπορούσαν να περιλάβουν την απαίτηση εκπόνησης εκθέσεων προς την Ευρωπόλ ώστε να διευκολύνονται οι διεθνείς αιτήσεις εντοπισμού.

²⁹ COM(2014)527 της 21.8.2014 final. Ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ και το σχέδιο δράσης για τη διαχείριση τελωνειακών κινδύνων: Αντιμετώπιση των κινδύνων, ενίσχυση της αλυσίδας εφοδιασμού και διευκόλυνση του εμπορίου.

³⁰ Η ομάδα Ευρωπαίων εμπειρογνομόνων όπλων, η οποία απαρτίζεται από εμπειρογνώμονες προερχόμενους από κάθε κράτος μέλος της ΕΕ, την Ευρωπόλ και τα συνδεδεμένα κράτη Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Ελβετία και Τουρκία, ιδρύθηκε το 2004 με σκοπό τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και την προώθηση της συνεργασίας για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων. Πρόκειται για γνωστής αξίας δίκτυο, το οποίο υποστηρίζει την ομάδα εργασίας «Επιβολή του Νόμου» του Συμβουλίου.

³¹ <http://www.smallarmsstandards.org/>

Βελτίωση της επιμόρφωσης

Η επιμόρφωση έχει ζωτική σημασία για την αναβάθμιση του επιπέδου εμπειρογνωμοσύνης, και, ως εκ τούτου, τη βελτίωση της συνεργασίας στην ΕΕ. Η διενέργεια αποδοτικών και συνεπών ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα απαιτεί επίσης την ανταλλαγή στην πράξη βέλτιστων πρακτικών, εμπειρογνωμοσύνης και πληροφοριών. Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία (CEPOL)³² θα συνεχίσει τις δραστηριότητές της στον τομέα αυτό και τη διεξαγωγή «ανάλυσης των ελλείψεων» για τον εντοπισμό των τρεχουσών αναγκών σε επιμόρφωση. Η ενέργεια αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάπτυξη **κοινών προγραμμάτων επιμόρφωσης για τα πυροβόλα όπλα και τα εκρηκτικά** για τους εμπειρογνώμονες όλων των κρατών μελών, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μονάδων Πυροτεχνουργών (EEODN)³³. Η CEPOL θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο εκπόνησης προγραμμάτων επιμόρφωσης με εμπειρογνώμονες στον τομέα των πυροβόλων όπλων από τρίτες χώρες.

Ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων ανίχνευσης

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2014 περί ανίχνευσης³⁴ τονιζόταν ότι μια αποτελεσματική στρατηγική για την ανίχνευση απειλών μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν οι ουσίες που συνιστούν απειλή και το περιβάλλον (αεροπλοΐα, δημόσιοι χώροι, αθλητικές εκδηλώσεις, περιοχές αστικών μεταφορών κλπ.) λαμβάνονται δεόντως υπόψη. Ενώ η πολιτική αεροπορία έχει συγκεκριμένα πρότυπα για τις τεχνολογίες και τις διαδικασίες ανίχνευσης, τούτο δεν συμβαίνει σε άλλους δημόσιους χώρους (αθλητικές εκδηλώσεις, άλλα μέσα μεταφοράς και υποδομές ζωτικής σημασίας). Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες τόσο για την χρήση των τεχνολογιών ανίχνευσης όσο και για την προσπάθεια τυποποίησης της χρήσης τους. Το 2012, η Επιτροπή ξεκίνησε ένα πρόγραμμα με δοκιμές ανίχνευσης σε διαφορετικά επιχειρησιακά περιβάλλοντα (αεροδρόμια, υποδομές ζωτικής σημασίας, δημόσια κτίρια, και εκδηλώσεις — όπως το Euro 2012 στην Πολωνία)³⁵.

Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τη σκοπιμότητα σύστασης μίας **ομάδας ανίχνευσης της ΕΕ** που θα αποτελείται από εμπειρογνώμονες της Επιτροπής και των κρατών μελών και η οποία θα εκπονήσει πρόγραμμα στήριξης και ανάπτυξης ικανοτήτων στον τομέα της ανίχνευσης εκρηκτικών και πυροβόλων όπλων. Η εν λόγω ομάδα θα μπορούσε να επικεντρωθεί αρχικά στην **παροχή υποστήριξης** προς τις αρχές επιβολής του νόμου και τις συναφείς υπηρεσίες στα κράτη μέλη και στη συνέχεια να επεκτείνει τις δραστηριότητές της.

Ειδικές δράσεις:

- *Ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας με τους εξής τρόπους:*
 - ο πλήρης εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης (ΕΣΔ) για τα πυροβόλα όπλα·
 - ο ενίσχυση της συνεργασίας για την παρεμπόδιση της προσφοράς παράνομων πυροβόλων όπλων μέσω Διαδικτύου (ανοικτού και σκοτεινού Διαδικτύου)·
 - ο αξιολόγηση των ρυθμίσεων που θα διέπουν το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις κινήσεις των πυροβόλων όπλων εντός της ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών ενωσιακών συστημάτων πληροφοριών και μέσων που ήδη υφίστανται·
 - ο διερεύνηση της δυνατότητας να απαγορευτούν οι πληρωμές σε μετρητά κατά την αγορά ή την απόκτηση πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών από φυσικά πρόσωπα·
 - ο ενίσχυση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα με την πραγματοποίηση ελέγχων βάσει των κινδύνων για τα εμπορεύματα, καθώς και με την καθιέρωση τελωνειακών ελέγχων

³² Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία, <https://www.cepol.europa.eu/who-we-are/european-police-college/about-us>.

³³ Το EEODN έχει εξελιχθεί, τα τελευταία χρόνια, σε ένα εγνωσμένης αξίας δίκτυο, το οποίο παρέχει επιμόρφωση και ανταλλαγή πληροφοριών, μεταξύ άλλων και για τα πρόσφατα περιστατικά, σε εμπειρογνώμονες στον τομέα των εκρηκτικών από όλα τα κράτη μέλη, και το οποίο έχει συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη ικανοτήτων και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

³⁴ COM(2014) 247 final, της 5.5.2014.

³⁵ Με βάση τις εν λόγω δοκιμές, καταρτίστηκαν διάφορες κατηγορίες υλικού καθοδήγησης, π.χ. για την προστασία ευάλωτων στόχων στα αεροδρόμια, τη χρήση σκύλων ανίχνευσης εκρηκτικών υλών και την προστασία ευάλωτων στόχων σε διαφορετικά περιβάλλοντα, καθώς και για τον εντοπισμό καταλοίπων πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών σε διαβατήρια, οι οποίες θα τεθούν στη διάθεση των κρατών μελών.

κατά προτεραιότητα.

- Ενίσχυση του εντοπισμού πυροβόλων όπλων μέσω της κατάρτισης εγχειριδίου για την παρακολούθηση και τον εντοπισμό παράνομων πυροβόλων όπλων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ομάδας εμπειρογνομώνων για τα πυροβόλα όπλα.
- Ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων επιμόρφωσης για τα πυροβόλα όπλα και τα εκρηκτικά.
- Ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων ανίχνευσης.
- Κοινές επιχειρησιακές δράσεις με τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου.

4. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΜΕΣΩ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια τόνισε την επείγουσα ανάγκη πλήρους χρήσης των υφιστάμενων εργαλείων που η Ένωση θέτει στη διάθεση των κρατών μελών προκειμένου να διευκολυνθεί η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου. Οι εναπομείνουσες κρίσιμης σημασίας ελλείψεις μπορούν να απαιτήσουν πρόσθετα ενωσιακά εργαλεία, με παράλληλη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαλειτουργικότητας των υφιστάμενων συστημάτων.

Η ύπαρξη διαφορετικών συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών που χρησιμοποιούνται από τις διάφορες αρχές επιβολής του νόμου για διαφορετικούς σκοπούς, τα οποία πάντως είναι όλα σημαντικά για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών, αναδεικνύει την ανάγκη ισχυρότερης τεχνικής διασύνδεσης. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει πώς μπορεί να διασφαλιστεί καλύτερα η ουσιαστική συμβατότητά τους.

Προς τούτο, η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην ανάγκη να ενταθεί η συνεργασία αστυνομικών και τελωνειακών αρχών λαμβάνοντας υπόψη το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις ενδοκοινοτικές κινήσεις πυροβόλων όπλων που πρέπει να σχεδιαστεί σύμφωνα με το σχέδιο αναθεώρησης της οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα που υποβλήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 2015.

Εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας μεταξύ iARMS/SIS II/UMF

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2015, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εισάγουν συστηματικά στοιχεία σχετικά με τα αναζητούμενα πυροβόλα όπλα στο SIS και να αυξήσουν την εισαγωγή πληροφοριών περί πυροβόλων όπλων στο σύστημα πληροφοριών της Ευρώπης (EIS) και στο σύστημα διαχείρισης αρχείων παράνομων πυροβόλων όπλων και εντοπισμού της Interpol (iARMS), εφόσον είναι διαθέσιμες.

Η διαλειτουργικότητα μεταξύ του **συστήματος πληροφοριών Σένγκεν (SIS)**³⁶ και του συστήματος iARMS³⁷ της Interpol θα διευκόλυνε κατά πολύ τις ενέργειες επιβολής του νόμου, καθιστώντας τις πιο αποτελεσματικές.

³⁶ Το SIS αποτελεί τη μεγαλύτερη πλατφόρμα ανταλλαγής δεδομένων σχετικά με απολεσθέντα και κλαπέντα πυροβόλα όπλα στην ΕΕ και στις συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν. Μέχρι σήμερα είναι συνδεδεμένες 29 χώρες στην Ευρώπη. Την 31η Δεκεμβρίου 2014, είχε πραγματοποιήσει 457.059 καταχωρίσεις πυροβόλων όπλων και μόνο 180 ταυτοποιήσεις καταχώρισης το 2014 (επί συνόλου 128.598 ταυτοποιήσεων καταχώρισης για όλες τις κατηγορίες πυροβόλων όπλων). Αυτό το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό οφείλεται κυρίως σε ζητήματα που αφορούν την ποιότητα των δεδομένων, όπως το γεγονός ότι πολλά κράτη μέλη δεν καταγράφουν το μέγεθος, και ότι οι αριθμοί σειράς των πυροβόλων όπλων δεν είναι μοναδικοί.

³⁷ Το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ σύστημα διαχείρισης αρχείων παράνομων πυροβόλων όπλων και εντοπισμού της Interpol (iARMS), διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και την ερευνητική συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου σε σχέση με τη διεθνή διακίνηση παράνομων πυροβόλων όπλων, καθώς και νόμιμων πυροβόλων όπλων που έχουν εμπλακεί στη διάπραξη εγκλήματος. Το iARMS της Interpol είναι βάση δεδομένων που επεκτείνεται στα 190 κράτη μέλη της Interpol. Περιέχει περίπου 756.000 καταχωρίσεις, οι οποίες εισάγονται κυρίως από την Αυστραλία και τις χώρες της Λατινικής Αμερικής. Μέχρι σήμερα, μόνο το 3% των πληροφοριών για πυροβόλα όπλα

Αυτή η διαλειτουργικότητα, στην πράξη, είναι ήδη υπό διαμόρφωση μέσω συνεχιζόμενων δράσεων μεταξύ της Επιτροπής και της Ιντερπόλ. Η Ιντερπόλ έχει αναβαθμίσει το λογισμικό «FIND» ώστε να καλύπτει και τα πυροβόλα όπλα και έχει ζητήσει την εθελοντική συνδρομή των κρατών μελών σε ένα **πυροβόλο σχέδιο**, που θα υλοποιηθεί το πρώτο εξάμηνο του 2016, για την ταυτόχρονη αναζήτηση στις εθνικές βάσεις δεδομένων, του SIS και του iARMS. Τελικά μπορεί να γίνει αναζήτηση με βάση «τύπο πυροβόλου όπλου» και στα δύο συστήματα, καθώς και συγκρίσεις μεταξύ των πινάκων που περιγράφουν τους κατασκευαστές πυροβόλων όπλων.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τη **συνεργασία με την Ευρωπαϊκή³⁸, την Interpol και τα κράτη μέλη** με σκοπό να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ των δύο συστημάτων έως τον Ιούλιο του 2016. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή προτρέπει τα **κράτη μέλη να συμμετάσχουν στο πυροβόλο σχέδιο**.

Ταυτόχρονα, η πρόσβαση όλων των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου και των συνοριακών και τελωνειακών αρχών, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, θα βελτιώνει ιδιαίτερα την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων στον τομέα αυτό. Η δυνατότητα ταυτόχρονης εισαγωγής ή αναζήτησης πληροφοριών σε διάφορες βάσεις δεδομένων που περιέχουν παρεμφερείς ή συμπληρωματικές πληροφορίες θα πρέπει να εξακολουθήσει να αξιοποιείται.

Ενίσχυση της ανταλλαγής βαλλιστικών πληροφοριών

Τα περισσότερα πυροβόλα όπλα έχουν μοναδικά χαρακτηριστικά αναγνώρισης και, ακόμη και εάν το πυροβόλο όπλο δεν έχει αφαιρεθεί στον τόπο του εγκλήματος, οι βασικές πληροφορίες μπορούν να προσδιοριστούν από τη σφαίρα, τη φύση του τραύματος (εάν υπάρχει) και οποιοδήποτε υπόλειμμα γύρω από αυτό.

Επί του παρόντος δεν υπάρχει σύστημα που να καλύπτει όλη την ΕΕ για την ανάλυση των βαλλιστικών δεδομένων ούτε και κεντρικό αποθετήριο για την ενσωμάτωση και τη σύγκριση των αναλύσεων αυτών. Μέχρι σήμερα χρησιμοποιούνται συνήθως δύο διαφορετικά συστήματα από τα κράτη μέλη της ΕΕ.³⁹ Στο πλαίσιο του 7ου προγράμματος πλαισίου, η Επιτροπή υποστήριξε ένα έργο (Πλατφόρμα Odyssey) με στόχο την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανάλυσης εγκληματολογικών και βαλλιστικών δεδομένων που λαμβάνονται από διάσπαρτα βαλλιστικά συστήματα ανά την Ευρώπη⁴⁰. Με βάση τα πορίσματα του έργου Odyssey, η Επιτροπή θα διευκολύνει την **ανταλλαγή των βαλλιστικών πληροφοριών μέσω μιας ειδικής πλατφόρμας**, αξιοποιώντας το Δίκτυο Βαλλιστικών Πληροφοριών και άλλα σχετικά συστήματα που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη.

Εκτεταμένη χρήση του iTRACE

Η διεθνής κοινότητα αυτή τη στιγμή δεν διαθέτει συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με το πότε, πού και πώς τα νομίμως παραγόμενα συμβατικά όπλα εισέρχονται στην παράνομη αγορά και εκτρέπονται προς παράγοντες που εμπλέκονται σε ένοπλες συγκρούσεις ή προς άλλους παράνομους τελικούς χρήστες.

στη βάση δεδομένων iARMS προέρχονται από την ΕΕ. <http://www.interpol.int/Crime-areas/Firearms/INTERPOL-Illlicit-Arms-Records-and-tracing-Management-System-iARMS>

³⁸ Το σχετικό ενιαίο μορφότυπο μηνυμάτων (UMF, ένα σύνολο δομικών στοιχείων για την κατασκευή τυποποιημένων ανταλλαγών δεδομένων για την διασύνδεση των διάσπαρτων συστημάτων επιβολής του νόμου) θα ευθυγραμμιστεί με το σχέδιο διαλειτουργικότητας SIS-iARMS.

³⁹ Η Interpol φιλοξενεί το Δίκτυο Βαλλιστικών Πληροφοριών (IBIN), για χώρες που διαθέτουν τεχνολογία ολοκληρωμένων συστημάτων βαλλιστικής αναγνώρισης (IBIS). Επί του παρόντος, 19 χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο, εκ των οποίων 8 χώρες της ζώνης Σένγκεν, είναι μέλη του IBIN. 42 επιπλέον χώρες χρησιμοποιούν την τεχνολογία IBIS, αλλά δεν είναι μέλη του IBIN (εκ των οποίων οι 3 είναι χώρες της ΕΕ). Μέχρι στιγμής υπήρξαν 36 ταυτοποιήσεις καταχώρισης, η πλειονότητά των οποίων μεταξύ χωρών της ΕΕ.

⁴⁰ http://research.shu.ac.uk/aces/odyssey/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=56&Itemid=88

Η ΕΕ, ως εκ τούτου, χρηματοδοτεί το έργο «iTRACE»⁴¹. Με βάση τα θετικά του αποτελέσματα⁴², η ΕΕ υποστηρίζει μια δεύτερη φάση του προγράμματος iTRACE, που περιλαμβάνει την εντατικοποίηση των επιτόπιων ερευνών και τη διεύρυνση του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του εργαλείου. Ωστόσο, είναι σαφές ότι η πρόοδος εξαρτάται από την ανταπόκριση των κρατών, συμπεριλαμβανομένων όλων των κρατών μελών της ΕΕ, σε αιτήσεις εντοπισμού. Επιπλέον, κάθε ανίχνευση από οποιαδήποτε εθνική αρχή επιβολής του νόμου θα πρέπει να ελέγχεται με βάση το εργαλείο αυτό. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα εξετάσει, όσον αφορά τα κράτη μέλη της ΕΕ, την ανάγκη δεσμευτικών κανόνων στον τομέα αυτόν.

Η Επιτροπή θα υποστηρίξει τη **στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπόλ, της Ιντερπόλ, των κύριων παραγόντων του iTRACE και άλλων σχετικών φορέων**, όπως είναι τα τελωνεία και οι αρχές αδειοδότησης εισαγωγών-εξαγωγών για τα πυροβόλα όπλα, για τη βελτιστοποίηση της επιχειρησιακής συνεργασίας, την ιχνηλασιμότητα και την πρόληψη της εκτροπής πυροβόλων όπλων προς την παράνομη αγορά.

Θέση σε λειτουργία του Συστήματος Ανάλυσης της Ευρωπόλ και διασφάλιση της πλήρους χρήσης του σημείου αναφοράς της Ευρωπόλ για τα πυροβόλα όπλα

Το 2016 η Ευρωπόλ αναμένεται να θέσει σε λειτουργία τη νέα **πλατφόρμα του Συστήματος Ανάλυσης της Ευρωπόλ (EAS)**, ενός αναλυτικού εργαλείου που θα στηρίζει την επιχειρησιακή και στρατηγική ανάλυση των δεδομένων που παρέχουν τα κράτη μέλη και τρίτα μέρη. Το σύστημα έχει σχεδιαστεί ώστε να αποτελέσει ένα από τα κύρια συστήματα επεξεργασίας πληροφοριών της Ευρωπόλ. Η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εξασφαλιστεί η ταχεία και ολοκληρωμένη εφαρμογή του εργαλείου αυτού, βοηθώντας τα κράτη μέλη και υποστηρίζοντας τις συμπληρωματικές προσπάθειες για τη βελτίωση της συστηματικής παρακολούθησης των πυροβόλων όπλων. Η Επιτροπή θα εξετάσει την ανάγκη θέσπισης δεσμευτικών κανόνων στον τομέα αυτόν, ώστε να βελτιωθεί η ανάλυση ικανότητας της Ευρωπόλ για την υποστήριξη όλων των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών.

Κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου, το 2014, η Ευρωπόλ δημιούργησε ένα **σημείο αναφοράς για τα πυροβόλα όπλα**. Το σημείο αναφοράς παρέχει επιχειρησιακή και στρατηγική υποστήριξη στις εν εξελίξει έρευνες. 21 κράτη μέλη⁴³ και 6 τρίτα κράτη - εταίροι είναι επί του παρόντος συνδεδεμένα⁴⁴ με το εν λόγω σημείο αναφοράς. Από την έναρξη λειτουργίας του μέχρι σήμερα, το σημείο αναφοράς για τα πυροβόλα όπλα έλαβε 3.089 συνεισφορές που αφορούν περίπου 625 υποθέσεις έρευνας, πληροφορίες για 35.000 πυροβόλα όπλα, 28.700 άτομα και περίπου 3.216 ύποπτες εταιρείες. Φέτος, το σημείο αναφοράς για τα πυροβόλα όπλα έλαβε 1.750 συνεισφορές. Η Επιτροπή προτρέπει **όλα τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν προληπτικά πληροφορίες και να συμμετέχουν πλήρως στις δράσεις του σημείου αναφοράς για τα πυροβόλα όπλα**.

⁴¹ Απόφαση 2013/698/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου: Το iTrace συγκεντρώνει και παρέχει ακριβείς και διασταυρωμένες πληροφορίες με επιτόπια στοιχεία σχετικά με τις οδούς παράνομης εμπορίας εκτρεπόμενων ή παρανόμως διακινούμενων συμβατικών όπλων. <http://www.conflictarm.com/itrace/> Επιπλέον, το iTrace αποσκοπεί ειδικά στην υποστήριξη της εφαρμογής της συνθήκης για το εμπόριο όπλων με την παροχή συνδρομής στις εθνικές αρχές όσον αφορά τον εντοπισμό της εκτροπής των μεταφερόμενων συμβατικών όπλων και την αξιολόγηση των κινδύνων κατά την εξέταση των αιτήσεων χορήγησης αδειών εξαγωγής. Επιτόπιες έρευνες που διενεργήθηκαν από εμπειρογνώμονες της ιδιωτικής εταιρείας «Conflict Armament Research» (CAR) σε 21 χώρες (ιδίως στην Αφρική και στη Μέση Ανατολή), τροφοδοτούν μία «βάση δεδομένων παρακολούθησης όπλων» στην οποία το κοινό έχει πρόσβαση.

⁴² Τεκμηρίωση 130.000 αντικειμένων: όπλα, πυρομαχικά και συναφές υλικό· 213 αιτήματα Trace στάλθηκαν στις κυβερνήσεις (στοιχεία Ιουλίου 2015).

⁴³ Μέλη του σημείου αναφοράς: Βέλγιο, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Ελλάδα, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο.

⁴⁴ Eurojust, Ιντερπόλ, Ελβετία, Αυστραλία, Αμερικανικό Γραφείο Οίνοπνευματωδών, Καπνού, Πυροβόλων Όπλων και Εκρηκτικών και Αλβανία.

Μεγιστοποίηση της χρήσης του ευρωπαϊκού συστήματος δεδομένων για βόμβες (EBDS)

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τις εκρηκτικές ύλες, η Επιτροπή χρηματοδότησε την ανάπτυξη του **ευρωπαϊκού συστήματος δεδομένων για βόμβες (EBDS)**, το οποίο επί του παρόντος τελεί υπό τη διαχείριση της Ευρωπόλ. Το EBDS συνδέει σχεδόν όλα τα κράτη μέλη, καθώς και τη Νορβηγία και την Επιτροπή, και μπορεί να χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή τεχνικών δεδομένων για τα εκρηκτικά και τα υλικά ΧΒΡΠ, καθώς και συμβάντων, τάσεων και συσκευών.

Πρέπει να διασφαλιστεί η πλήρης δυνατότητα σύνδεσης των σχετικών χρηστών στα κράτη μέλη, οι δε περαιτέρω προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στον εντοπισμό όλων των πιθανών χρηστών και στην επιμόρφωσή τους. Επιπλέον, η Επιτροπή, μαζί με την Ευρωπόλ, θα αξιολογήσει κατά πόσον το EBDS πρέπει να ενσωματώσει πληροφορίες τύπου «έγκαιρης προειδοποίησης»⁴⁵ και ικανότητες ανίχνευσης, και κατά πόσον το σύστημα πρέπει να συνδεθεί με άλλες επιλεγμένες ευρωπαϊκές βάσεις δεδομένων. Για να συμπληρωθούν οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται μέσω του συστήματος EBDS, η Επιτροπή θα προτείνει τακτικές ενημερώσεις σε διαβαθμισμένο περιβάλλον για τα κράτη μέλη και την Ευρωπόλ, όπου θα ανταλλάσσονται εκτιμήσεις ειδικών απειλών από εκρηκτικά.

Ειδικές δράσεις:

- *Αξιολόγηση των υφιστάμενων συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών υλών, για να εξασφαλιστεί η τεχνική συμβατότητα, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ αστυνομικών και τελωνειακών αρχών και στον σχεδιασμό που προβλέπεται από το σχέδιο οδηγίας για τα πυροβόλα όπλα.*
- *Διασφάλιση αποτελεσματικής διαλειτουργικότητας μεταξύ των υφιστάμενων συστημάτων πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένου του iARMS/SIS II σε σχέση με το UMF.*
- *Επέκταση της χρήσης του iTRACE, του ευρωπαϊκού συστήματος δεδομένων για βόμβες (EBDS) και του συστήματος ανάλυσης της Ευρωπόλ, διασφαλίζοντας παράλληλα την πλήρη αξιοποίηση του σημείου αναφοράς της Ευρωπόλ για τα πυροβόλα όπλα.*
- *Ενίσχυση της ανταλλαγής βαλλιστικών πληροφοριών μέσω ειδικής πλατφόρμας.*

5. ΣΤΕΝΟΤΕΡΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Όπως ορίζεται στην κοινή ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας σχετικά με την αναθεώρηση της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας⁴⁶ που εγκρίθηκε στις 18 Νοεμβρίου 2015, η ΕΕ θα εντείνει τη συνεργασία της με γειτονικές χώρες σχετικά με την πτυχή της ασφάλειας, μεταξύ άλλων για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ανθρώπων, της παράνομης διακίνησης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW) και της συνεργασίας κατά των ναρκωτικών.

Η παράνομη διακίνηση και χρήση πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών υλών θα πρέπει **να εντάσσεται συστηματικά στους διαλόγους με θέμα την ασφάλεια** με βασικούς εταίρους (χώρες και οργανισμούς). Οι διάλογοι αυτοί θα πρέπει επίσης να οδηγήσουν, όταν χρειάζεται, σε ειδικά κοινά σχέδια δράσης για τα πυροβόλα όπλα και, ει δυνατόν, και για τα εκρηκτικά, συμπεριλαμβανομένων οργανισμών της ΕΕ όπως η Ευρωπόλ, η Eurojust και η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία (CEPOL), καθώς και σχετικών διεθνών οργανισμών όπως ο ΟΗΕ και η Ιντερπόλ. Θα μπορούσε επίσης να προβλεφθεί χρηματοδοτική βοήθεια της ΕΕ σε ορισμένες περιπτώσεις (όπως πυροβόλων όπλων που

⁴⁵ Ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τις εκρηκτικές ύλες, με χρηματοδότηση από την Επιτροπή, δεν κατάφερε να συνδέσει όλες τις αρχές των κρατών μελών.

⁴⁶ JOIN(2015) 50 final.

έχουν κατασχεθεί/ παροπλιστεί), π.χ. στο πλαίσιο του μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, άλλων προγραμμάτων βοήθειας της ΕΕ ή του προϋπολογισμού της ΚΕΠΠΑ.

Η επιμόρφωση και άλλα μέτρα στήριξης (συμπεριλαμβανομένης της παροχής κατάλληλου εξοπλισμού και εργαλείων) για την ενίσχυση των ικανοτήτων των χωρών-εταίρων και άλλων σχετικών τρίτων χωρών για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών υλών θα πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να περιλαμβάνονται στα προγράμματα συνεργασίας σε παγκόσμιο, περιφερειακό ή διμερές επίπεδο.

Ενίσχυση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του σχεδίου δράσης ΕΕ-Νοτιοανατολικής Ευρώπης

Η ΕΕ και οι εταίροι της Νοτιοανατολικής Ευρώπης έχουν κοινό συμφέρον ενίσχυσης της συνεργασίας τους κατά των κοινών απειλών που ενέχει η παράνομη εμπορία στρατιωτικής ποιότητας όπλων και εκρηκτικών.⁴⁷

Η συνεργασία αυτή αναπτύχθηκε περαιτέρω με την έγκριση ενός **σχεδίου δράσης κατά της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων μεταξύ της ΕΕ και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης για την περίοδο 2015-2019**⁴⁸.

Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης θα πρέπει **να ενταθούν άμεσα**, ώστε να μειωθεί περαιτέρω η ροή παράνομων πυροβόλων όπλων προς την ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει **να επιταχύνει** την εφαρμογή του **επιχειρησιακού σχεδίου δράσης 2016** του κύκλου πολιτικής, ιδίως μέσω της ανάληψης **κοινών επιχειρήσεων βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών**, καθώς και της **στενότερης συνεργασίας μεταξύ αξιωματικών- συνδέσμων** στην περιοχή και του **δικτύου εμπειρογνομόνων για τα πυροβόλα όπλα**.

Η Επιτροπή θα διοργανώσει μια δεύτερη διάσκεψη, στις αρχές του 2016, με τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων για **να αξιολογηθεί η εφαρμογή του σχεδίου δράσης** και να συζητηθούν οι μελλοντικές ενέργειες, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης να επεκταθεί το εν λόγω σχέδιο δράσης ώστε να περιλάβει τα παράνομα εκρηκτικά.

Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων εφαρμόζουν εθνικές στρατηγικές για την πάταξη του λαθρεμπορίου όπλων και της διάδοσης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού. Η πρόοδος που σημειώνεται στον τομέα αυτό παρακολουθείται επίσης στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης για το Κεφάλαιο 24 — Δικαιοσύνη, Ελευθερία και Ασφάλεια.

⁴⁷ Από το 2002, η ΕΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες για τη μείωση της απειλής που προκαλεί η ευρείας κλίμακας συσσώρευση παράνομων φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW) και αποθεμάτων πυρομαχικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (<http://www.seesac.org/news.php?id=495>). Διάφορα προγράμματα έχουν χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, με σκοπό να βελτιωθεί η ασφάλεια της διαχείρισης των αποθεμάτων.

⁴⁸ Μετά το υπουργικό φόρουμ ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων για θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων που πραγματοποιήθηκε το 2012 στα Τίρανα, το 2013 συστάθηκε ένα περιφερειακό δίκτυο εμπειρογνομόνων σε θέματα παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων. Τούτο οδήγησε στην έγκριση του σχεδίου δράσης. Το σχέδιο δράσης εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2014 τόσο από το Συμβούλιο όσο και από τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων στο υπουργικό φόρουμ ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων για θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων στο Βελιγράδι. Το σχέδιο δράσης προβλέπει τις ακόλουθες δράσεις:

- Ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και με τα κράτη μέλη, με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με την παραγωγή, την αποθήκευση και την διακίνηση πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αναπτυχθούν προσφορότερα πρότυπα διερεύνησης και απόκτησης εμπιστευτικών πληροφοριών.
- Ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας για την επιβολή του νόμου σε περιφερειακό επίπεδο και με τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τον έλεγχο της παραγωγής, αποθήκευσης και διακίνησης πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών.
- Βελτίωση της συλλογής και ανταλλαγής στατιστικών στοιχείων σχετικά με την παραγωγή, αποθήκευση και διακίνηση πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών.
- Προώθηση της δικτύωσης σε όλα τα επίπεδα, ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και η κοινή επιμόρφωση εμπειρογνομόνων στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων.
- Εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών για τα πυροβόλα όπλα σύμφωνα με τα ενωσιακά και διεθνή πρότυπα.

Με βάση τα διδάγματα που αποκομίστηκαν από ανάλογες πρωτοβουλίες⁴⁹, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τους βασικούς εταίρους, θα εξετάσει την καταλληλότητα των **προγραμμάτων επαναγοράς πυροβόλων όπλων** στην περιοχή.

Ενίσχυση της συνεργασίας με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής

Η σημερινή αστάθεια στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, ιδίως οι παρατεινόμενες συγκρούσεις στη Λιβύη και τη Συρία, έχουν αυξήσει δραστικά το επίπεδο της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων στην περιοχή. Η αστάθεια συνιστά σημαντική μακροπρόθεσμη απειλή για την ασφάλεια της ΕΕ, η οποία πρέπει να αντιμετωπισθεί επείγοντως.

Η ΕΕ έχει ήδη ξεκινήσει διάλογο με σκοπό να διερευνήσει την πιθανότητα μελλοντικής συνεργασίας με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής (μετά από διερευνητικές επαφές και μια πρώτη διάσκεψη με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής σε τεχνικό επίπεδο την 1η Οκτωβρίου 2015) και θα επιδιώξει **να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των εν λόγω χωρών σε επίπεδο αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου**, να εξασφαλίσει **συνδρομή για την ανάπτυξη ικανοτήτων** στο πλαίσιο σχετικών περιφερειακών και/ή διμερών προγραμμάτων⁵⁰ και να σχεδιάσει **επιχειρησιακές δράσεις** βάσει από κοινού συμφωνηθέντος πλαισίου.

Η περιφερειακή προσέγγιση πρέπει να συμπληρωθεί σε διμερές επίπεδο συμπεριλαμβάνοντας συστηματικά τη διάσταση των πυροβόλων όπλων και των εκρηκτικών στους διαλόγους πολιτικής με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρικής στο πλαίσιο των συμφωνιών σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και των σχετικών υποεπιτροπών για τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις και, κατά περίπτωση, στους ειδικούς αντιτρομοκρατικούς διαλόγους (που έχουν ήδη ξεκινήσει, στην περίπτωση της Τυνησίας, ή πρόκειται να ξεκινήσουν με τον Λίβανο, την Ιορδανία, την Αλγερία και το Μαρόκο).

Η παράνομη εξάπλωση και διακίνηση συμβατικών όπλων εντός της **Λιβύης** και με προέλευση τη Λιβύη εξακολουθεί να πυροδοτεί την ανασφάλεια στην περιοχή, μεταξύ άλλων και με την περαιτέρω εκτροπή των αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών⁵¹ ή των MANPADS⁵². Παραστρατιωτικές ομάδες στη Λιβύη, σύμφωνα με πληροφορίες, έχουν επίσης κατασχέσει χημικά όπλα από αποθήκες όπλων, τα οποία φυλάσσονται υπό κακές συνθήκες και τα οποία είναι εκτεθειμένα στον κίνδυνο να καταλήξουν στα χέρια βίαιων εξτρεμιστικών ομάδων ή τρομοκρατών.

Όταν σχηματιστεί κυβέρνηση εθνικής συμφωνίας, η ΕΕ, κατά προτεραιότητα και σε συντονισμό με άλλους σημαντικούς διεθνείς εταίρους, θα προσφέρει προγράμματα ανάπτυξης ικανοτήτων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στις λιβυκές αρχές. Η αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και της χρήσης εκρηκτικών υλών θα αποτελέσει ουσιώδες στοιχείο της εν λόγω δέσμης.

⁴⁹ Στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης συσσώρευσης και διακίνησης SALW και των πυρομαχικών τους, έγγραφο 5319/06 PESC 31, της 13ης Ιανουαρίου 2006·
- απόφαση 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου·
- Πρόγραμμα Δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την Πρόληψη, την Καταπολέμηση και την Εξάλειψη κάθε Πτυχής του Παράνομου Εμπορίου Φορητών Όπλων και Ελαφρού Οπλισμού. <http://www.un.org/disarmament/content>

⁵⁰ Όπως ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ENI) και ο μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (IcSP), και όπως συμβαίνει ήδη με το νέο πρόγραμμα EUROMED Police IV που χρηματοδοτείται από τον ENI (πρόκειται να δρομολογηθεί).

⁵¹ Όπλα από τη Λιβύη έχουν βρεθεί σε χώρες όπως το Τσαντ, η Αίγυπτος, η Λωρίδα της Γάζας, το Μάλι, ο Νίγηρας και η Τυνησία,

⁵² Φορητά συστήματα αεράμυνας.

Ενίσχυση της συνεργασίας με την Ουκρανία

Είναι προς το συμφέρον τόσο της ΕΕ όσο και της **Ουκρανίας** να ενισχύσουν τη συνεργασία τους κατά των κοινών απειλών που ενέχουν η παράνομη εμπορία και χρήση πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών. Ταυτόχρονα, η ΕΕ θα μπορούσε να ενισχύσει την υποστήριξή της στη μεταρρύθμιση του τομέα της μη στρατιωτικής ασφάλειας στην Ουκρανία, μεταξύ άλλων και στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα ανακοίνωση.

Ενίσχυση της συνεργασίας με την Τουρκία

Ο σημερινός διάλογος για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας θα πρέπει να επεκταθεί και να περιλάβει την παράνομη διακίνηση και χρήση πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών.

Ενίσχυση της συνεργασίας με άλλους περιφερειακούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς

Οι τρομοκρατικές και εγκληματικές ομάδες αυξάνουν την αστάθεια της κατάστασης από άποψη ασφάλειας στη **Λιβύη**, με αντίκτυπο στην περιοχή του Σαχέλ (Μάλι) και την κατάσταση από άποψη ασφάλειας στην περιοχή της λίμνης Τσαντ (ιδίως στη Νιγηρία). Η Επιτροπή, σε συντονισμό με την ΕΥΕΔ, θα εξασφαλίσει την κατάλληλη υποστήριξη για την αντιμετώπιση αυτών των ομάδων μέσω της βοήθειας που σχετίζονται με την ασφάλεια, ενδεχομένως και μέσω του νεοσυσταθέντος ενωσιακού καταπιστευματικού ταμείου επείγουσας ανάγκης για τη σταθερότητα και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και του εκτοπισμού ατόμων στην Αφρική.

Η Επιτροπή θα συνδράμει τις χώρες του Αραβικού Συνδέσμου⁵³ κατά τον σχεδιασμό ενός ηλεκτρονικού συστήματος ελέγχου των μεταβιβάσεων όπλων και εξοπλισμού και θα διερευνήσει πιθανούς τρόπους συνεργασίας των σημείων επαφής του Αραβικού Συνδέσμου για τα SALW με παρόμοιες δομές της ΕΕ.

Με βάση τις υφιστάμενες προσπάθειες της ΕΕ μέσω της εφαρμογής της στρατηγικής του 2005 για τα φορητά όπλα και τον ελαφρύ οπλισμό (SALW)⁵⁴, καθώς και της ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας⁵⁵, η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί την κύρωση, τη μεταφορά και την εφαρμογή των σχετικών διεθνών συμβάσεων, όπως η Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων, και του πρωτοκόλλου για τα πυροβόλα όπλα της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος. Θα αξιοποιηθούν επίσης και τα περιφερειακά δίκτυα στον τομέα ΧΒΡΠ που έχουν συσταθεί σε οκτώ περιφέρειες στο πλαίσιο της ενωσιακής πρωτοβουλίας περιορισμού του κινδύνου.

Ειδικές δράσεις:

- *Ενίσχυση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του σχεδίου δράσης ΕΕ-Νοτιοανατολικής Ευρώπης.*
- *Ενίσχυση της συνεργασίας με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής.*
- *Ενίσχυση της συνεργασίας με την Ουκρανία και την Τουρκία.*
- *Ενίσχυση της συνεργασίας με άλλες ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες, περιφερειακούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς.*

⁵³ Ο Αραβικός Σύνδεσμος είναι μια περιφερειακή οργάνωση των αραβικών χωρών εντός και γύρω από τη Βόρεια Αφρική, το Κέρας της Αφρικής και την Αραβία.

⁵⁴ http://eeas.europa.eu/non-proliferation-and-disarmament/conventional_weapons/salw/index_en.htm

⁵⁵ <http://www.eeas.europa.eu/csdp/about-csdp/european-security-strategy/>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και όλους τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλιστεί η ταχεία εφαρμογή του παρόντος σχεδίου δράσης. Η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την υλοποίηση του παρόντος σχεδίου δράσης στο πλαίσιο της εξαμηνιαίας επικαιροποίησης σχετικά με την υλοποίηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια.